

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Sežana
Odsek za gozdne živali in lovstvo

OBČINA KOMEN, KOM

Prejeto	15-12-2016	DM.:	/
Šifra zadeve:	031-17/2016-9	Pril.:	/
		Vred.:	/
Posilavka:		Podpis:	

Občina Komen
Ga. mag. Andreja Štok
Komen 86

6223 Komen

Šifra: 341-73/2016
Datum: 05. 12. 2016

Zadeva: Šakali v občini Komen

Spoštovani.

Zlati šakal (*Canis aureus*) je bil leta 2004 uvrščen na seznam zavarovanih vrst živali v R Sloveniji. Novembra 2014 pa je bil z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad.

Vrsta se v Sloveniji bolj ali manj naključno pojavlja od leta 1953. Nekje po letu 2000 pa so se pojavile prve teritorialne družine. Populacija šakala v Sloveniji narašča, kar kažejo podatki nekaterih popisov in podatki o naključnih opazovanjih. Številčnosti populacije trenutno ne moremo oceniti, saj je na voljo premalo zanesljivih in sistematično zbranih podatkov. Iz dostopne literature je razvidno, da se stalno prisotne družine šakalov pojavljajo na območju Ljubljanskega barja, Zgornjega Posočja, Cerkniškega jezera, Dravskega polja, Bele Krajine in na Krasu. Posamezni podatki prihajajo tudi iz drugih območij v Sloveniji kot na primer Prekmurja, Krške kotline in Istre.

V letih 2015 in 2016 odstrel ni načrtovan, saj tega ne dovoljuje tretji odstavek 81. člena Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14; v nadaljevanju ZON). Ker je šakal po ZON-u še vedno zavarovan, za morebitno škodo še vedno odgovarja država. V 93. členu Zakona o ohranjanju narave je določeno, da je oškodovanec upravičen do povrnitve odškodnine v višini dejanske škode, ki jo povzročijo živali zavarovanih vrst iz 81. člena tega zakona, če so izpolnjeni pogoji iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena. V prvem odstavku 81. člena ZON je določeno, da zaradi dejanske ali možne ogroženosti, ki je ugotovljena na podlagi predpisa iz prejšnjega člena, sprejme vlada akt o zavarovanju rastlinskih ali živalskih vrst, določi ukrepe varstva njihovih habitatov, predpiše pravila ravnanja in poseben varstveni režim. Predpis, ki ga predvideva ZON je Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11 in 15/14), kjer je šakal določen kot zavarovana prosto živeča živalska vrsta. V tretjem odstavku 81. člena je določeno, da se živali vrst, ki so zavarovane na podlagi tega zakona, ne lovijo ne glede na uvrstitev vrst med lovne ali ribolovne v skladu z zakonom. Iz navedenega sledi, da se šakala ne bo smelo loviti, dokler ne bo izvzet iz prej omenjene uredbe. S tem, ko se ga ne sme loviti, ni več izpolnjen temeljni pogoj, ki je potreben, da je lahko prosto živeča živalska vrsta lovna v skladu z 38. členom ZDLov, in sicer je lahko divjad le vrsta prosto živečih sesalcev in ptic, ki se lovijo. Zaradi navedenega za škode po šakalu še vedno odgovarja država oziroma je za izplačevanje škod zadolženo ministrstvo, ki je šakala zavarovalo.

Podobno kot na območju celotne Slovenije tudi na Krasu opazamo, da se številčnost šakala povečuje. Dejansko nihče noče prislunhati pozivom, da je treba s populacijo pričeti upravljati, kar pomeni, da je treba številčnost regulirati tudi z odstrelom. Usmeritve ministrstva (zlasti Ministrstva za okolje in prostor) so oblikovane na zahtevi Habitatne direktive (Direktiva Sveta (ES) št. 92/43/EGS), da je treba najprej ugotoviti stanje populacije in vzpostaviti ustrezen monitoring, šele na to bo moč določili

ustrezne ukrepe in cilje trajnostnega upravljanja, vrsto pa se bo lahko odstranilo iz seznama zavarovanih vrst po Zakonu o ohranjanju narave. Potrebo po čim hitrejšem začetku proučevanja njegovega vpliva in sistematičnega monitoringa šakala je v letu 2015 prepoznala že Lovska zveza Slovenije, ki je prek programa Komisije za upravljanje z divjadjo omogočila pripravo strokovnih podlag za pripravo programa monitoringa šakala. Na tej podlagi so v letu 2016 raziskovalci z Oddelka za biologijo, Biotehniške fakultete, Gozdarskega inštituta in Visoke šole za varstvo okolja ob podpori LZS in ZGS uspeli na razpisu Ciljnih raziskovalnih projektov, ki sta jih razpisala ARRS in MKGP, z naslovom »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal (Canis aureus) v Sloveniji«. Med glavnimi cilji projekta so tako: (1) Ugotoviti stanje ohranjenosti vrste (v Sloveniji in sosednjih državah). (2) Oceniti številčnost in prostorsko razporeditev vrste v Sloveniji. (3) Oceniti populacijske trende in potencialno širjenje areala vrste. (4) Vzpostaviti sistem oz. logistično strukturo za izvajanje monitoringa šakala v okviru LZS in ZGS. (5) Ugotoviti razmnoževalni potencial vrste. (6) Oceniti in spremljati potencialno hibridizacijo z drugimi vrstami iz družine psov. (7) Določiti prehranske navade šakalov v Sloveniji in oceniti uporabnost metod za določitev prevladujoče prehranske skupine, s katero se hranijo šakali. (8) Izdelati predloge ukrepov za upravljanje z vrsto ter širiti poznavanje vrste v družbi.

Za pridobivanje čim več podatkov o stanju šakala je treba ljudi ozavešati, da so škode eden od temeljnih podatkov o prisotnosti in številčnosti, zato morajo kmetje škodo prijavljati, v kolikor jo zadržijo samo zase to pomeni le slabo voljo oškodovancev, problema v okolju pa ni moč zaznati.

Škodo, ki jo povzročijo šakali ocenjuje pooblaščen delavec ZGS, ki sestavi predpisan zapisnik, sklene Sporazum z oškodovancem in ju posreduje na ARSO.

2. Na ZGS smo zelo zainteresirani, da se CRP čim hitreje zaključi zato bomo pri izdelavi študije z veseljem pomagali. Raziskovalci so zelo zainteresirani za podatke o opažanju, oglašanju, škodah...šakalov. Podatke nam lahko vaščani posredujejo na email: andrej.sila@zgs.si. Z veseljem jih posredujemo na BF, ki v okviru projekta vodi tudi sam monitoring. Pogostost opažanj je pomembna tudi z vidika raziskovalnih nalog in v kolikor bi uspeli pridobiti kako GPS ovratnico verjamem, da jo lahko uspešno namestijo tudi šakalom na Krasu. S tem bi pridobili prepotrebne podatke o življenjskem ciklu in gibanju šakala pri nas.

3. Pomoč krajanov je dobrodošla tudi pri informacijah o najdbah kadavrov divjadi, ki so postali plen šakalov.

4. Zainteresirani smo za vsak kadaver šakala ne glede na vzrok odvzema (pogin, povoz,...). Analiza vsebine želodca je pomembna za ugotavljanje prehranjevalnih navad, tu so še zdravstveno stanje, socialna zgradba,...

Vsi ti podatki so dobrodošli pri ugotavljanju stanja in številčnosti šakalov na Krasu, so pa tudi strokovna podlaga za določitev morebitnih izrednih odstrelov v okviru obstoječega varstvenega statusa, ki so izjemoma možni, če tako odloči pristojen minister, vendar le ob dveh pogojih:

- povzročitvi izredno velike gospodarske škode
- neposredni nevarnosti za ljudi

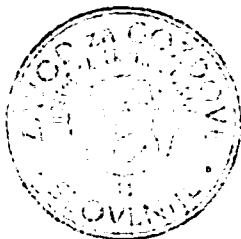
V sodelovanju z lovskimi družinami smo že nakazali na možne negativne a nepoznane medvrstne odnose, ki bi se zaradi večje ranljivosti mladičev (pritajevanje) negativno odražale predvsem na smjadi.

Šakal je v naš prostor prišel po naravni poti, nihče ga ni nasečil, zato je v Sloveniji po pravni interpretaciji avtohtona živalska vrsta. Glede na trenutno številčnost in pojavljanje pa je treba z njim upravljati tako kot z drugimi vrstami divjadi, npr. z divjim prašičem ali smjadjo.

Strinjamo se z idejo o skupnem srečanju in če je na občini interes, bi lahko v teh prihajajočih zimskih dneh organizirali okroglo mizo na temo šakala in upravljanja z njim. Verjamem, da je tema zanimiva in dobrodošla za vse.

Lep pozdrav!

Pripravil:
Vodja odseka V. OE Sežana:
Andrej Sila, Strokovni sodelavec I

Milan Race, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja OE Sežana

Občina Komen

Od: OE Sežana <OESezana@zgs.si>
Poslano: 15. december 2016 10:09
Za: obcina@komen.si
Kp: rado.strekelj@gmail.com
Zadeva: Šakali v občini Komen
Priloge: 15121601.PDF

Spoštovani.
V prilogi vam pošiljamo dopis "Šakali v občini Komen".

Lep pozdrav.
Magda
ZGS OE Sežana